

TIJDSLIJN STANDBEELD LEOPOLD II: 1873 – 2020

11 augustus 1869: Koning Leopold II, sinds 1865 op de troon, bezoekt Ekeren onderweg naar de militaire basis in Brasschaat.

7 september 1873: Inhuldiging van het standbeeld gemaakt door beeldhouwer Joseph Jacques Ducaju¹. Het beeld is de bekroning van een nieuw geplaatste monumentale sokkel en waterpomp op de locatie van de vroegere schandpaal en bronput. Het beeld is gemaakt uit Bentheimersteen en is naar alle waarschijnlijkheid het allereerste standbeeld dat in de publieke ruimte werd opgericht voor Leopold II in België. De sokkel draagt een tekstplaat met opschrift: AAN / Z.M. / LEOPOLD / 7-7-1873

Het beeld op de originele locatie en sokkel, datum ongekend.

1960: De oude pompzuil wordt afgebroken en het beeld verplaatst naar het midden van het plein.

1993: De Markt van Ekeren wordt opnieuw aangelegd en het beeld verhuist van de centrale locatie naar een plaats dicht bij de Sint-Lambertuskerk, op een klein verkeerseiland. Het beeld krijgt een nieuwe, eenvoudige hardstenen sokkel met herneming van het originele opschrift.

23 juni 2007: Het standbeeld wordt beklad met rode verf, die symbool staat voor het bloed dat aan de handen van Leopold II kleefte omwille van diens gewelddadige regime in Congo Vrijstaat. Deze schade wordt door de poetsploeg van Kunst in de Stad – Middelheimmuseum verwijderd. Opmerking: dit is het eerste gedocumenteerde geval van protestvandalisme, mogelijks waren er eerdere acties die niet in de actueel beschikbare archieven zijn opgenomen.

Het beeld na vandalisme in juni 2007.

¹ Van zijn hand zijn ook de beelden van David Teniers (Teniersplaats) en Henri Leys (Louiza-Marialei) in Antwerpen.

7 – 8 november 2009: Het standbeeld wordt opnieuw beklad met rode verf. Deze schade wordt door de poetsploeg van Kunst in de Stad – Middelheimmuseum verwijderd.

Augustus 2018: Het districtsbestuur van Ekeren plaatst een duidingsbordje naast het standbeeld dat werd geformuleerd in samenspraak met het Africamuseum in Tervuren.

De tekst op het bordje luidt:

‘Op 11 augustus 1869 stapte koning Leopold II af in het station van Ekeren, op weg naar het militaire kamp van Brasschaat. Vier jaar later werd dit standbeeld opgericht ter herinnering aan het koninklijk bezoek. Oorspronkelijk stond het beeld naast de pomp temidden van de Markt. In 1975 werd het beeld verplaatst en in 1993 kreeg het een ruime sokkel. Twaalf jaar na de oprichting van het beeld, in 1885, verkrijgt koning Leopold II persoonlijk zeggenschap over Congo Vrijstaat. Dit zou duren tot 1908. Teneinde winst te kunnen maken met rubber en ivoor worden geweld en uitbuiting niet geschuwd. Historici noteren een ontelbaar grote terugval van het Congolese bevolkingsaantal. De Ekerse bevolking is met zijn gedachte bij de slachtoffers van de kolonisatie.’

16 – 17 mei 2020: Het beeld wordt beklad met zwarte graffiti, op de sokkel worden een swastika, het woord “Heil” en de slogan “Congo is van ons” aangebracht. De schade aan het beeld wordt door de poetsploeg van Kunst in de Stad - Middelheimmuseum verwijderd.

Het beeld op 17 mei 2020.

30 – 31 mei 2020: Het beeld wordt beklad met rode verf.

Het beeld op 32 mei 2020.

3 – 4 juni 2020: Het beeld wordt zwaar beschadigd nadat het in brand werd gestoken, vermoedelijk met gebruik van textiel gedrenkt in een brandversneller.

Het beeld op 4 juni 2020.

4 juni 2020: Het stadsbestuur geeft opdracht het beeld te verwijderen.

8 – 9 juni: Het standbeeld wordt verwijderd van de sokkel en de sokkel ontmanteld door Monument Renovation Technics nv. Het beeld en de dekstenen van de sokkel worden naar het gesloten depot van het Middelheimmuseum gebracht.

Het beeld klaar voor transport op 9 juni 2020.